

ΑΡΧΗ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

(ΥΠΟΘΕΣΗ ΑΡ. 23/2021(1))

ΑΥΤΕΠΑΓΓΕΛΤΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΠΙΘΑΝΩΝ ΠΑΡΑΒΑΣΕΩΝ ΑΠΟ ΤΟΝ ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΟ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟ «ANTENNA TV», ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ «ANTENNA ΛΙΜΙΤΕΔ»

Ημερομηνία Απόφασης: 5 Ιουλίου, 2021

Ενώπιον: κ.κ. Ρόνας Πετρή Κασάπη, Προέδρου, Μαρίας Κούσιου, Αντιπροέδρου, Σέργιου Ποΐζη, Τάσου Κυρμίτση, Αγγελικής Λαζάρου, Χρύσως Τσόκκου και Πάνου Κανελλόπουλου, Μελών.

ΑΠΟΦΑΣΗ

Στην παρούσα υπόθεση, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου εξετάζει αυτεπάγγελτα τις από μέρους του οργανισμού πιθανές παραβάσεις των **Κανονισμών 21(5) και (6) και 22(1)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000).

Οι πιο πάνω Κανονισμοί προνοούν:

21(5) Οι σταθμοί έχουν την ευθύνη να διασφαλίζουν ότι οι τηλεθεατές ή ακροατές είναι πάντοτε ενήμεροι σχετικά με το περιεχόμενο του προγράμματος που παρακολουθούν.

(6) Οι σταθμοί εξασφαλίζουν όπως τα προγράμματα τα οποία μεταδίδονται εντός της οικογενειακής ζώνης είναι κατάλληλα για όλο το κοινό, συμπεριλαμβανομένων και των παιδιών κάτω των δεκαπέντε ετών.

22(1) Με βάση τα κριτήρια που αναφέρονται στους παρόντες Κανονισμούς δίνονται προειδοποιήσεις σχετικά με τη φύση της εκπομπής, είτε αυτή βρίσκεται χρονικά εντός της οικογενειακής ζώνης είτε εκτός. Η προειδοποίηση αυτή έχει τρεις μορφές-

(α) Γραπτή προειδοποίηση στον ημερήσιο τύπο και στα ραδιοτηλεοπτικά περιοδικά·

(β) ακουστική (λεκτική) πριν από την έναρξη της εκπομπής·

(γ) οπτική, με οπτική ένδειξη κάθε δέκα λεπτά στο κάτω αριστερό μέρος της οθόνης ως εξής:

(i) (K) σε παρένθεση χρώματος πράσινου για προγράμματα κατάλληλα για γενική παρακολούθηση·

(ii) (12) σε παρένθεση χρώματος κίτρινου για προγράμματα ακατάλληλα για άτομα κάτω των δώδεκα ετών·

(iii) (15) σε παρένθεση χρώματος μπλε για προγράμματα ακατάλληλα για άτομα κάτω των δεκαπέντε ετών·

(iv) (18) σε παρένθεση χρώματος κόκκινου για προγράμματα ακατάλληλα για άτομα κάτω των δεκαοκτώ ετών·

(v) (A) σε παρένθεση για προγράμματα έντονου ερωτικού περιεχομένου.

Ύστερα από σχετική απόφαση, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου με επιστολή της ημερομηνίας **22.3.2021** έθεσε ενώπιον του οργανισμού τις διερευνώμενες παραβάσεις. Στην εν λόγω επιστολή αναφέρονται, μεταξύ άλλων και τα πιο κάτω:

Εάν επιθυμείτε να υποβάλετε τις εξηγήσεις και / ή τις παραστάσεις και / ή τις θέσεις σας αναφορικά με τις ως άνω πιθανές παραβάσεις, έχετε το δικαίωμα να τις υποβάλετε γραπτώς και / ή προσωπικώς στην Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου. Η υποβολή των παραστάσεων μπορεί να γίνει αυτοπροσώπως και / ή μέσω αντιπροσώπου και / ή μέσω δικηγόρου της επιλογής σας.

Σε περίπτωση που επιθυμείτε να υποβάλετε γραπτώς τις εξηγήσεις και / ή τις παραστάσεις και / ή τις θέσεις σας αναφορικά με τις ως άνω πιθανές παραβάσεις, καλείστε όπως τις υποβάλετε στην Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου, το αργότερο εντός εικοσιπέντε (25) ημερών από τη λήψη της παρούσας επιστολής.

Σε περίπτωση που επιθυμείτε να υποβάλετε προσωπικώς τις εξηγήσεις και / ή τις παραστάσεις και / ή τις θέσεις σας αναφορικά με τις ως άνω πιθανές παραβάσεις, καλείστε να πληροφορήσετε την Αρχή, το αργότερο εντός δεκατεσσάρων (14) ημερών από τη λήψη της παρούσας επιστολής ότι επιθυμείτε να τις υποβάλετε προσωπικώς, ώστε να ειδοποιηθείτε ανάλογα με ειδική επιστολή.

Εάν επιθυμείτε να επιθεωρήσετε το διοικητικό φάκελο της υπόθεσης, παρακαλείστε όπως ενημερώσετε άμεσα την Αρχή και εν πάση περιπτώσει εντός επτά (7) ημερών από την ημερομηνία λήψης της παρούσας επιστολής, ώστε να καθοριστεί η ημερομηνία και η ώρα της επιθεώρησης.

Εάν η Αρχή δεν λάβει οποιαδήποτε απάντηση μέσα στις ανωτέρω καθορισμένες προθεσμίες, δύναται να προχωρήσει στη λήψη απόφασης χωρίς την απάντησή σας.

Σε περίπτωση που η Αρχή, μετά την εξέταση όλων των δεδομένων της υπόθεσης, καταλήξει σε εύρημα παράβασης, τότε θα κληθείτε να υποβάλετε τις θέσεις σας αναφορικά με την επιβολή διοικητικών κυρώσεων.

Οι διερευνώμενες παραβάσεις που τέθηκαν υπόψη του οργανισμού εκτίθενται πιο κάτω στα υποστοιχεία 1 – 3:

1. Στις **22.01.2021**, μεταξύ των ωρών **19:00–20:30**, εντός της οικογενειακής ζώνης, ο οργανισμός μετέδωσε επεισόδιο της σειράς «**Άγριες Μέλισσες**», με οπτική και ακουστική σήμανση (**K**), χωρίς να διασφαλίσει ότι οι τηλεθεατές ήταν ενήμεροι σχετικά με το περιεχόμενο που παρακολουθούσαν, κατά παράβαση του **Κανονισμού 21(5)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000).

Συγκεκριμένα, στο πλαίσιο του επεισοδίου μεταδόθηκαν, μεταξύ άλλων, τα εξής:

Απόσπασμα #1

- **Κωνσταντής:** «Γύρνα στο σπίτι σου πια, δεν είσαι μόνη. Έχεις την αδελφή σου να σε περιμένει».
- **Τάκης:** «Εδώ είναι το σπίτι της φίλε».
- **Κωνσταντής:** «Εδώ, ε; Αυτό το μπουρδέλο, εσύ το λες σπίτι; Ε; Αυτό εδώ πέρα είναι ο τάφος της. Εδώ μέσα την έχεις πετάξει και την έχεις αφήσει να σαπίσει» (σε έντονο ύφος).
- **Δρόσω:** «Κωνσταντή, σταμάτα. Όσο και να επιμένεις δεν πρόκειται να γυρίσω. Θέλω πάρα πολύ να βρεθώ κοντά της και να την σφίξω στην αγκαλιά μου, αλλά δεν γίνεται, δεν μπορώ».
- **Κωνσταντής:** «Αργά ή γρήγορα θα σε ψάξει... και που θα σε βρεις; Εκεί μέσα; Σε αυτό το καταγώγι; Τι θα της πεις τότε; Ε; Γι' αυτόν τον αλήτη, τι θα της πεις;»

- **Τάκης:** «Μάζεψε τα λόγια σου. Γιατί κρατιέμαι με νύχια και με δόντια μη χάση την υπομονή μου».
- **Κωνσταντής:** «Έλα, ρε μπαγλαμά. Έλα εδώ πέρα ν' απλώσεις το χεράκι σου να δεις τι θα γίνει άμα χάσω εγώ τη δική μου».
- **Δρόσω:** «Σταματήστε».
- **Τάκης:** «Ρε ψηλέ, τι μας το παίζεις τώρα; Σωτήρας; Φύγε από 'δω μέσα!» (σε έντονο ύφος).
- **Κωνσταντής:** «Μόνο αν το ζητήσει η Δρόσω θα φύγω».

Ο Τάκης τον σπρώχνει βίαια προς τα πίσω, λέγοντάς του «Ρε, φύγε!»

- **Δρόσω:** «Σταματήστε και οι δύο γιατί θα καλέσω την αστυνομία να σας μαζέψει».

Ο Τάκης κλωτσά ένα αντικείμενο με δύναμη, φανερά εκνευρισμένος.

- **Δρόσω:** «Τάκη, αν δεν μπορείς να συγκρατηθείς, πήγαινε μια βόλτα».
- **Τάκης:** «Δεν πάω πουθενά!»
- **Δρόσω:** «Άφησες μας να μιλήσουμε. Φύγε!»
- **Τάκης:** «Πες μου ότι το σκέφτεσαι να γυρίσεις πίσω σε αυτό το κωλοχώρι! Γυναίκα μου είσαι! Εγώ σε μάζεψα όταν αυτοί σε πέταξαν σαν κουρέλι! Εγώ! (σε έντονο ύφος). Τι θα είχες απογίνει αν δεν σε είχα μαζέψει εγώ;»
- **Δρόσω:** «Κόφ' το, Τάκη. Άφησέ με να μιλήσω με τον Κωνσταντή».
- **Τάκης:** «Πως τους ανέχεσαι όλους αυτούς; Όλους αυτούς που σου κατέστρεψαν τη ζωή! (σε έντονο ύφος). Τάκη και Τάκη! Σου πήραν το παιδί! (σε πολύ έντονο ύφος). Αυτοί σε κατάντησαν έτσι όπως είσαι, όχι εγώ! Τι έγινε, παλικαρά μου; Δεν το 'ξερες; **Της πήραν το παιδί μέσα από την κοιλιά.** Δεν πρόλαβε να ακούσει ούτε το πρώτο του κλάμα».
- **Δρόσω:** «Πάψε!» (εμφανώς φορτισμένη).
- **Κωνσταντής:** «Για ποιο παιδί λέει, Δρόσω; Ποιος σου πήρε το παιδί; Τίνος ήταν το παιδί;
- **Δρόσω!**» (σε έντονο ύφος).
- **Τάκης:** «Του αδελφού σου. Αυτού του Νικηφόρου, πως τον λένε».

Απόσπασμα #2

- **Κωνσταντής:** «[...] Ο Σέργιος... είναι δικό σου παιδί και του Νικηφόρου; Είναι δικό σου και του Νικηφόρου; **Μίλα, Δρόσω, μίλα! (σε πολύ έντονο ύφος). Είναι;**»

- **Δρόσω:** «[...] Ορκίσου μου. Ορκίσου μου, Κωνσταντή. Ορκίσου πως δεν θα πεις τίποτα σε κανέναν. Και για το δικό μου το καλό και του παιδιού μου».
- **Κωνσταντής:** «Αν δεν είχα δει τα χάλια σου, Δρόσω θα ήταν αλλιώς. Αλλά τώρα που ξανασκέφτομαι αυτό το κάθ... το κωλόπ... τον αδερφό μου και μου γυρνάνε μαζί με τα μυαλά και τα άντερα».
- **Δρόσω:** «Μην τον κατηγορείς, εγώ φταίω».
- **Κωνσταντής:** «Πως φταις μόνο εσύ, ε; **Ξύπνα επιτέλους! Ξύπνα! (σε έντονο ύφος).** Πως φταις μόνο εσύ; **Μόνη σου τον έβαλες κάτω και του έκανες ένα παιδί, ε;** Αυτός πρόδωσε την αδελφή σου και δεν είχε καν τα κότσια να αναλάβει τις ευθύνες του. Σε πέταξε, κακομοίρα! Σου πήρε το μωρό και σε άφησε σε μια γωνιά να μαραζώσεις. Δες τα χάλια σου, Δρόσω. Κοίταξε πως σε κατάντησε. Αλλά έτσι ήτανε πάντα αυτό το κωλοπαιδί. Μια ζωή, έτσι, το τομάρι του και να είναι μια ζωή αλάθητος και ηθικός. Μόνο αυτό, μόνο αυτό ήξερε, έτσι, μια ζωή».

Απόσπασμα # 3

- **Δούκας:** «Τι σου είπε ποια είναι τα σχέδια της;»
- **Ασημίνα:** «Δεν νομίζω ότι είναι ακόμα σε θέση να κάνει σχέδια, πατέρα. Μόλις βγήκε από τη φυλακή».
- **Δούκας:** «Ελπίζω να της κόβει. Να ήρθε να πάρει τα πράγματά της και να ξεκουμπιστεί!»
- **Ασημίνα:** «Και που να πάει ακριβώς;»
- **Δούκας:** «**Στον διάολο!**»

Απόσπασμα #4

Η Λενιώ βρίσκεται στο κοιμητήριο, πάνω από τον τάφο του Θωμά Κυπραίου και μια ανάμνηση της έρχεται στο μυαλό: Μεταδίδεται μια έντονα φορτισμένη συναισθηματικά σκηνή όπου η Λενιώ και ο Θωμάς είναι αγκαλιασμένοι, κι αυτή κλαίει.

- **Θωμάς:** «Αυτή είναι μοναδική ζεστασιά που ένιωσα μετά από την αγκαλιά της μητέρας μου. Θα σου είμαι ευγνώμων για αυτό, για πάντα. Άνοιξες την χαραμάδα... και μπήκε φως μέσα μου. Όμως τώρα νιώθω ότι κλείνει σιγά-σιγά. Φοβάμαι, Λενιώ... Φοβάμαι τώρα το σκοτάδι. Όταν έχεις ζήσει στο φως είναι δύσκολο να ξαναγυρίσεις».
- **Λενιώ:** «Τότε μη γυρίσεις, Θωμά. Καν' το για μένα».
- **Θωμάς:** «Αντίο, μοναδική μου αγάπη».

Η Λενιώ χαϊδεύει τη φωτογραφία του πάνω από τον νωπό τάφο: «Αντίο, Θωμά».

Απόσπασμα #5

Ο Δούκας μαζί με άλλους ετοιμάζονται για να πάνε να βρουν την Λενιώ, η οποία βγήκε από την φυλακή και επέστρεψε στο χωριό. Στο πλάνο εμφανίζεται ένας από τους ανθρώπους του, ο οποίος κρατά όπλο, κι ο Δούκας του λέει: «Αυτό άστο εδώ. Δεν θα το χρειαστούμε».

Σε επόμενο πλάνο ακούγεται ο Δούκας να φωνάζει έξω από το σπίτι της: «Σταμίρη! Βγες έξω».

2. Στις **22.01.2021**, μεταξύ των ωρών **19:00–20:30**, ο οργανισμός μετέδωσε επεισόδιο της σειράς «**Άγριες Μέλισσες**», με οπτική και ακουστική σήμανση **(Κ)**, **χωρίς να εξασφαλίσει ότι το πρόγραμμα, που μεταδόθηκε εντός της οικογενειακής ζώνης, ήταν κατάλληλο για όλο το κοινό, συμπεριλαμβανομένων και των παιδιών κάτω των δεκαπέντε ετών**, κατά παράβαση του **Κανονισμού 21(6)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000).

Ισχύουν τα γεγονότα του υποστοιχείου **1**.

3. Στις **22.01.2021**, μεταξύ των ωρών **19:00–20:30**, **εντός της οικογενειακής ζώνης**, ο οργανισμός μετέδωσε επεισόδιο της σειράς «**Άγριες Μέλισσες**», **στο πλαίσιο του οποίου μεταδόθηκε οπτικό και/ή ακουστικό περιεχόμενο που δεν ανταποκρινόταν στη σήμανση (Κ) που δόθηκε από τον οργανισμό**, κατά παράβαση του **Κανονισμού 22(1)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000).

Ισχύουν τα γεγονότα του υποστοιχείου **1**.

Ο οργανισμός με επιστολή των Δικηγόρων του Λ. Παπαφιλίππου & Σια Δ.Ε.Π.Ε., ημερομ. **22.3.2021 (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α')**, ζήτησε όπως προβεί σε επιθεώρηση του σχετικού διοικητικού φακέλου της εν λόγω υπόθεσης και παραστεί ενώπιον της Αρχής για να υποβάλει τις απόψεις / θέσεις του προσωπικώς.

Η Αρχή, με επιστολή της ημερομ. **20.4.2021** κάλεσε τους Δικηγόρους του οργανισμού, Λ. Παπαφιλίππου & Σία Δ.Ε.Π.Ε, όπως εμφανιστούν στα γραφεία της για επιθεώρηση του διοικητικού φακέλου της υπόθεσης στις 27.4.2021.

Στη συνέχεια, με επιστολή της ημερομ. **26.4.2021** η Αρχή ενημέρωσε τον οργανισμό πως εξαιτίας των έκτακτων μέτρων που επιβλήθηκαν με Διάταγμα του Υπ. Υγείας για παρεμπόδιση της εξάπλωσης του Covid 19, η επιθεώρηση αναβάλλεται. Ως εκ τούτου η Αρχή με νέα επιστολή της ημερομ. **13.5.2021** κάλεσε τον οργανισμό να επιθεωρήσει τον διοικητικό φάκελο στις 24.5.2021.

Στις **24.5.2021** η Δικηγόρος του οργανισμού, κ. Κατερίνα Αθηναίτη (Λ. Παπαφιλίππου & Σία Δ.Ε.Π.Ε) παρουσιάστηκε στα γραφεία της Αρχής και προέβηκε σε επιθεώρηση του διοικητικού φακέλου της υπόθεσης.

Η Αρχή με επιστολή της ημερομ. **8.6.2021**, η Αρχή κάλεσε τον οργανισμό να παραστεί στη συνεδρία της την **Πέμπτη 24.6.2021 στις 15:30** στην αίθουσα πολλαπλής χρήσης της Δημοσιογραφικής Εστίας για να υποβάλει προσωπικώς τις παραστάσεις του σε σχέση με την πιο πάνω υπόθεση.

Κατά την ενώπιον της Αρχής διαδικασία, παρέστησαν εκ μέρους του οργανισμού ο κ. Γιώργος Βαλιαντής, Δικηγόρος του οργανισμού και ο κ. Γιώργος Κοτζιαμάνης, Προϊστάμενος της Ροής Προγράμματος του οργανισμού.

Ο κ. Βαλιαντής κλήθηκε να παραθέσει προφορικώς ενώπιον της Αρχής τις απόψεις και/ή θέσεις και/ή παραστάσεις του οργανισμού επί της υπόθεσης. Ωστόσο, ο κ. Βαλιαντής δήλωσε ότι οι θέσεις του οργανισμού θα υποβληθούν εν τέλει γραπτώς και όχι προφορικώς ως αιτήθηκε, και κατέθεσε σχετική επιστολή ημερομ. **24.6.2021**, καθώς και επιστολή ημερομ. 31.3.21 εκ μέρους του κ. Γιώργου Κοτζιαμάνη, Προϊστάμενου της Ροής Προγράμματος του οργανισμού (**ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β'**).

Υπενθυμίζεται ότι στον οργανισμό, όπως σε κάθε οργανισμό, δίνεται η ευκαιρία και/ή επιλογή να υποβάλει τις θέσεις του γραπτώς ή προφορικώς. Εάν ο οργανισμός επιλέξει να υποβάλει τις θέσεις του γραπτώς τότε θα πρέπει να τις υποβάλει εντός της προκαθορισμένης προθεσμίας, ώστε η Αρχή να τις μελετήσει πριν τη συνεδρία κατά την οποία θα εξετάσει την υπόθεση και θα λάβει σχετική απόφαση.

Παρά το γεγονός ότι η προθεσμία για υποβολή των θέσεων του οργανισμού γραπτώς είχε παρέλθει και με τη εξέλιξη αυτή επρόκειτο να προκληθεί καθυστέρηση στην εκδίκαση της

υπόθεσης, η Αρχή αποφάσισε ότι, κατ' εξαίρεση, κάνει αποδεκτή την υποβολή θέσεων από τον οργανισμό γραπτώς, και ότι θα εξετάσει την υπόθεση σε επόμενη συνεδρία της, αφού τις μελετήσει. Ως εκ τούτου, αποφασίστηκε όπως η υπόθεση Αρ. Φακ. 23/2021(1) προγραμματιστεί εκ νέου, σε επόμενη συνεδρία της Αρχής για εξέταση και λήψη απόφασης.

Ως εκ τούτου, η Αρχή εξέτασε την παρούσα υπόθεση στη συνεδρία της αρ. 27/2021 ημερομ. 5.7.2021.

Έχουμε μελετήσει με μεγάλη προσοχή όλα τα ενώπιόν μας στοιχεία και περιστατικά, συμπεριλαμβανομένων των γραπτών εξηγήσεων του οργανισμού όπως έχουν εκφρασθεί από τους Δικηγόρους και από τον Προϊστάμενο της Ροής Προγράμματος του και κατόπιν προσεκτικής παρακολούθησης του εν λόγω επεισοδίου, κρίνουμε ότι:

Στις **22.01.2021**, μεταξύ των ωρών **19:00–20:30**, εντός της οικογενειακής ζώνης, ο οργανισμός μετέδωσε επεισόδιο της σειράς «Άγριες Μέλισσες», με οπτική και ακουστική σήμανση **(Κ)**, χωρίς να διασφαλίσει ότι οι τηλεθεατές ήταν ενήμεροι σχετικά με το περιεχόμενο που παρακολουθούσαν, κατά παράβαση του **Κανονισμού 21(5)** (υποστοιχείο **1**) των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000).

Στις **22.01.2021**, μεταξύ των ωρών **19:00–20:30**, ο οργανισμός μετέδωσε επεισόδιο της σειράς «Άγριες Μέλισσες», με οπτική και ακουστική σήμανση **(Κ)**, χωρίς να εξασφαλίσει ότι το πρόγραμμα, που μεταδόθηκε εντός της οικογενειακής ζώνης, ήταν κατάλληλο για όλο το κοινό, συμπεριλαμβανομένων και των παιδιών κάτω των δεκαπέντε ετών, κατά παράβαση του **Κανονισμού 21(6)** (υποστοιχείο **2**) των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000).

Στις **22.01.2021**, μεταξύ των ωρών **19:00–20:30**, εντός της οικογενειακής ζώνης, ο οργανισμός μετέδωσε επεισόδιο της σειράς «Άγριες Μέλισσες», στο πλαίσιο του οποίου μεταδόθηκε οπτικό και/ή ακουστικό περιεχόμενο που δεν ανταποκρινόταν στη σήμανση **(Κ)** που δόθηκε από τον οργανισμό, κατά παράβαση του **Κανονισμού 22(1)** (υποστοιχείο **3**) των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000).

(Τα γεγονότα των υποστοιχείων εκτίθενται στις σελίδες 3 – 6 της παρούσας Απόφασης).

Αναφορικά με τις γραπτές θέσεις / εξηγήσεις του οργανισμού, όπως αυτές εμπεριέχονται στην επιστολή των Δικηγόρων του, ημερομ. 24.6.2021, η Αρχή επισημαίνει τα ακόλουθα:

Ως προς τον ισχυρισμό του οργανισμού ότι «Η προδικασία που έχει ακολουθήσει η Αρχή είναι παράνομη και/ή αντικανονική και/ή αντίκειται στον Καν.42 της Κ.Δ.Π.10/2000», η Αρχή δεν τον αποδέχεται και επισημαίνει ότι, κατά την εξέταση όλων των ενώπιόν της υποθέσεων και τη διαμόρφωση της κρίσης της πάντοτε, ακολουθεί πιστά τη Νομοθεσία που διέπει τη λειτουργία της.

Στην παρούσα υπόθεση, όπως και σε όλες τις ενώπιον της Αρχής υποθέσεις, τηρήθηκαν όλοι οι επιβαλλόμενοι τύποι και κανόνες που αφορούν στη διαδικασία, μεταξύ των οποίων και ο Κανονισμός 42 των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π.10/2000).

Σε σχέση με τον ισχυρισμούς του οργανισμού περί «έλλειψης δέουσας έρευνας» και ότι «το 'πόρισμα' του ερευνώντος λειτουργού δεν περιέχει κανένα απολύτως εύρημα, σχόλιο ή / και συμπέρασμα» και «αρκείται σε μια απλή καταγραφή των επίδικων άρθρων του Νόμου και των επίμαχων εκφράσεων και σκηνών», ενώ είναι «Ανύπαρκτη η οποιαδήποτε διερεύνηση», η Αρχή έχει να παρατηρήσει τα εξής:

Η ερευνώσα Λειτουργός προέβη στη διερεύνηση και υπέβαλε το πόρισμά της σύμφωνα με τις πρόνοιες της Νομοθεσίας μετά από την παρακολούθηση του επεισοδίου της σειράς «Άγριες Μέλισσες», όπως αυτό μεταδόθηκε στις **22.01.2021**, μεταξύ των ωρών **19:00 - 20:30**. Το πόρισμα της Λειτουργού ημερομ. **18.2.2021**, είναι πλήρως αιτιολογημένο και παραθέτει τα πραγματικά γεγονότα όπως αυτά μεταδόθηκαν κατά τη διάρκεια του εν λόγω επεισοδίου. Ακολούθως, η Αρχή, με βάση τα ενώπιον της στοιχεία έκρινε ότι υπάρχει εκ πρώτης όψεως υπόθεση και προχώρησε στην προώθησή της.

Συγκεκριμένα, στο πόρισμα της Λειτουργού **Αρ. Φακ. Πρ. 13/2021(1)** ημερομ. **18.2.2021**, αναλύονται λεπτομερώς όλα τα απαραίτητα στοιχεία, ήτοι, η ημερομηνία και ώρες των παραβάσεων, η φύση των παραβάσεων, στοιχεία τα οποία διαπιστώθηκαν από τη Λειτουργό κατόπιν παρακολούθησης του εν λόγω επεισοδίου. Στο σημείωμα της Λειτουργού επισυνάπτεται επίσης σχετικός πίνακας με τις πιθανές παραβάσεις. Όπως επανειλημμένα

αποφασίστηκε από το Ανώτατο Δικαστήριο, η μορφή της έρευνας, την οποία διεξάγει ο εκάστοτε Λειτουργός, είναι συνυφασμένη με τα περιστατικά της κάθε υπόθεσης. Το κριτήριο για την πληρότητα της έρευνας έγκειται στη συλλογή και διερεύνηση των ουσιωδών στοιχείων, τα οποία παρέχουν βάση για ασφαλή συμπεράσματα. Στην προκειμένη περίπτωση έχουν συλλεγεί όλα τα στοιχεία, τα οποία παρέχουν τέτοια βάση και το πόρισμα της Λειτουργού είναι δεόντως και πλήρως αιτιολογημένο.

Η Αρχή στην υπό εξέταση υπόθεση (όπως πράττει σε όλες τις υποθέσεις), ακολούθησε πιστά τις πρόνοιες της υφιστάμενης Νομοθεσίας και τους κανόνες της δίκαιης δίκης και της φυσικής δικαιοσύνης. Η Αρχή αξιολογώντας όλα τα ενώπιον της στοιχεία – συμπεριλαμβανομένων και όλων των γραπτών εισηγήσεων του οργανισμού – για τις πιθανές παραβάσεις που αντιμετωπίζει ο οργανισμός, θα κρίνει και θα αποφασίσει ανάλογα για τη στοιχειοθέτησή τους ή μη.

Επομένως, ακολουθήθηκε η νενομισμένη διαδικασία διερεύνησης, όπως αυτή προβλέπεται από τον περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμο 7(Ι)/98 (όπως αυτός τροποποιήθηκε μεταγενέστερα) και τους περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμούς του 2000 (Κ.Δ.Π.10/2000) και η Λειτουργός ενήργησε στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων και εξουσιών που της παρέχει η σχετική Νομοθεσία. Κατά συνέπεια, η Αρχή απορρίπτει τους σχετικούς ισχυρισμούς και θέσεις του οργανισμού.

Αναφορικά με τον ισχυρισμό ότι «ενώ στο Σημείωμα του Λειτουργού ημερομ. 18/02/2021, γίνεται αναφορά σε ‘γραπτές οδηγίες του Διευθυντή της Αρχής’» αλλά «τέτοιες οδηγίες δεν υπάρχουν στον διοικητικό φάκελο», η Αρχή δεν τον κάνει αποδεκτό. Στο διοικητικό φάκελο, τον οποίο ο τηλεοπτικός οργανισμός επιθεώρησε στις 24.5.2021, περιλαμβανόταν το έντυπο διερεύνησης παραπόνου, όπου ο Διευθυντής της Αρχής με υπογραφή του στις 2.2.2021 ανέθεσε στην Λειτουργό τη σχετική διερεύνηση.

Σε ό,τι αφορά στον ισχυρισμό του οργανισμού ότι «Η διαδικασία πάσχει καθώς η Αρχή δεν είχε εξουσία να επιληφθεί του υποβληθέντος παραπόνου καθώς αυτό δεν εμπίπτει στον Κανονισμό 41(1) της Κ.Δ.Π. 10/2000» κ.λπ, θέση της Αρχής είναι ότι ο οργανισμός παραγνωρίζει ή/και αγνοεί την απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου στην προσφυγή 362/2003 Αντέννα ν. Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου ημερομηνίας 27.2.2004. Στην υπό αναφορά απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου, αποφασίστηκε ότι με βάση τον Κανονισμό

41 (2) των Κ.Δ.Π.10/200 η Αρχή έχει εξουσία να εξετάζει παραβάσεις του Νόμου ή/και των Κανονισμών, αυτεπάγγελτα και ανεξάρτητα από παράπονα του κοινού, αν υποπέσει στην αντίληψή της ότι δυνατόν να μην έχουν τηρηθεί οι πρόνοιες του Νόμου και των Κανονισμών. Συγκεκριμένα στις σελίδες 3 και 4 της υπό αναφορά απόφασης αναφέρονται τα εξής:

«Από τις εισηγήσεις που συζητήθηκαν δυο αφορούν στην καθόλου δυνατότητα ενεργοποίησης και λήψης έγκυρης απόφασης στην περίπτωση. Η πρώτη αφορά στην πρόνοια του Κανονισμού 41(1) σύμφωνα με την οποία η Αρχή έχει εξουσία να εξετάζει παράπονα του κοινού που υποβάλλονται σ' αυτή, σε πέντε καθοριζόμενες περιπτώσεις.

Εν προκειμένω, υποβλήθηκε παράπονο από πολίτες και, κατά το επιχείρημα, επειδή αυτό και εν τέλει οι προσαφθείσες κατηγορίες δεν περιλαμβάνονται στις καθοριζόμενες περιπτώσεις, δεν ήταν επιτρεπτή η ενεργοποίηση της Αρχής. Οι καθ' ων η αίτηση εισηγούνται πως τα παράπονα και οι κατηγορίες ευλόγως εντάσσονται σε καθοριζόμενες περιπτώσεις, αλλά, σε συμφωνία προς το παράλληλο επιχείρημά τους, δεν θεωρώ πως δικαιολογείται να εξετάσουμε το ζήτημα από τέτοια σκοπιά. Η Αρχή, όπως προβλέπει ο Κανονισμός 41(2), "έχει εξουσία να εξετάζει αυτεπάγγελτα και ανεξάρτητα από παράπονα του κοινού παραβάσεις από οποιοδήποτε σταθμό, αν υποπέσει στην αντίληψή της ότι δυνατό να μην έχουν τηρηθεί οι πρόνοιες του Νόμου και των Κανονισμών."

Μετά τη λήψη των παραπόνων η Αρχή, δι' εντεταλμένης λειτουργού προέβη στη δική της διερεύνηση, αυτή περιλάμβανε και την παρακολούθηση των συγκεκριμένων επεισοδίων της σειράς και ήταν ενόψει της που τέθηκε το ζήτημα των συγκεκριμένων ενδεχόμενων παραβάσεων. Για να σημειωθεί, στο τέλος, και στην ίδια την απόφαση της Αρχής πως επρόκειτο για αυτεπάγγελτη διερεύνηση.

Είναι, βεβαίως, ορθό πως χωρίς τα παράπονα ενδεχομένως το περιεχόμενο της σειράς θα περνούσε απαρατήρητο από την Αρχή. Δεν υπάρχει, όμως, περιορισμός αναφορικά με το πώς ένα θέμα υποπίπτει στην αντίληψη της Αρχής και, ανεξάρτητα από το ποιά θα μπορούσε να είναι η αυτοτελής σημασία του Κανονισμού 41(1), σαφώς η υποβολή παραπόνου που δεν εμπίπτει στις περιπτώσεις του δεν περιορίζει ή,

πολύ λιγότερο, αχρηστεύει την εξουσία για αυτεπάγγελτη εξέταση, όσο και αν το ορισμένο παράπονο αποτέλεσε το έναυσμά της».

Επί της ουσίας της υπόθεσης και αναφορικά με τους ισχυρισμούς του οργανισμού όπως καταγράφονται στην έκθεση γεγονότων ημερομ. 31.3.2021 του κ. Κοτζιαμάνη σημειώνονται τα πιο κάτω:

Ο οργανισμός στο σημείο 1 της επιστολής του ισχυρίζεται ότι οι επίδικες σκηνές δεν έχουν κάτι μεμπτό. Η Αρχή επισημαίνει ότι οι πιο κάτω αναφορές: **«Της πήραν το παιδί μέσα από την κοιλιά. Δεν πρόλαβε να ακούσει ούτε το πρώτο του κλάμα» / «Ελπίζω να της κόβει. Να ήρθε να πάρει τα πράγματά της και να ξεκουμπιστεί!», «Και που να πάει ακριβώς;», «Στον διάολο!» / «Εδώ, ε; Αυτό το μπουρδέλο, εσύ το λες σπίτι; Ε; Αυτό εδώ πέρα είναι ο τάφος της. Εδώ μέσα την έχεις πετάξει και την έχεις αφήσει να σαπίσει» (σε έντονο ύφος) / «Πες μου ότι το σκέφτεσαι να γυρίσεις πίσω σε αυτό το κωλοχώρι! Γυναίκα μου είσαι! Εγώ σε μάζεψα όταν αυτοί σε πέταζαν σαν κουρέλι! Εγώ! (σε έντονο ύφος). / Ξύπνα επιτέλους! Ξύπνα! (σε έντονο ύφος). Πως φταις μόνο εσύ; Μόνη σου τον έβαλες κάτω και του έκανες ένα παιδί, ε;», ως επίσης και το έντονο ύφος με το οποίο εκφέρεται ο λόγος στους πιο πάνω διαλόγους δεν ανταποκρίνονται στη σήμανση «Κ» (κατάλληλο για όλους), που φέρει η σειρά, ούτε και με την ώρα μετάδοσης της σειράς. Η θέσπιση από τον Νομοθέτη ειδικών ρυθμίσεων για την προστασία των ανηλίκων έχει ως δεδομένο ότι τα παιδιά αποτελούν μια ευάλωτη κοινωνική ομάδα που λόγω της συναισθηματικής και ψυχικής ανωριμότητάς τους, της έλλειψης εμπειριών και της μη ανεπτυγμένης κρίσης, είναι περισσότερο επιρρεπή σε άκριτη υιοθέτηση και μίμηση αλλότριων συμπεριφορών, ιδίως συμπεριφορών που προβάλλονται από τηλεοράσεως και πιθανόν να εκληφθούν από τους ανήλικους ως κανονικές και συνήθειες. Ένας ενήλικας είναι σε θέση να ξεχωρίσει τον ρεαλισμό από τη μυθοπλασία, αλλά ένα παιδί, ηλικιακά δεν αναμένεται να διαθέτει την ωριμότητα να τα διαχωρίζει και να τα διαχειρίζεται. Τα παιδιά είναι ευάλωτα στην καλλιέργεια ενός κλίματος φόβου, ανασφάλειας, ανησυχίας και έντασης που πιθανό να προκαλούν οι σκηνές με έντονη συναισθηματική φόρτιση ή σκηνές που δημιουργούν γενικότερα φόρτιση με τον τρόπο εκφοράς του λόγου, όπως οι επίδικες σκηνές. Εδώ ακριβώς εστιάζεται και το σκεπτικό της Νομοθεσίας που προνοεί την προστασία των παιδιών από ακατάλληλες σκηνές. Έχει επανειλημμένα υποδειχθεί από την Αρχή ότι οι τηλεοπτικοί οργανισμοί επιβάλλεται να είναι ιδιαίτερα προσεκτικοί στα προγράμματα που μεταδίδουν, κυρίως τις ώρες που παρακολουθούν ανήλικοι, προκειμένου να μην στιγματίσουν την παιδική ψυχή τους. Ένας**

τηλεοπτικός οργανισμός που εκπέμπει καθημερινά και επί εικοσιτετραώρου βάσεως στο σπίτι της κυπριακής οικογένειας, θα πρέπει να είναι ιδιαίτερα προσεκτικός αναφορικά με το τί μεταδίδει εντός της οικογενειακής ζώνης, αλλά και με το είδος της σήμανσης που επιλέγει για το κάθε πρόγραμμά του.

Η προστασία των ανηλίκων διασφαλίζεται, ανάμεσα σε άλλα, από την υποχρεωτική σήμανση των προγραμμάτων, κι απ' το γεγονός ότι αυτή πρέπει να συνάδει με το περιεχόμενο του προγράμματος και την ώρα μετάδοσής του, ώστε να αποφευχθεί η παρακολούθηση από ανήλικους προγραμμάτων που περιέχουν σκηνές ακατάλληλες, που ενδεχομένως να επιδράσουν δυσμενώς στην ανάπτυξη της προσωπικότητάς τους. Ως εκ τούτου, η Αρχή απορρίπτει τον πιο πάνω ισχυρισμό του οργανισμού, αφού οι επίδικες σκηνές ήταν ακατάλληλες για ανήλικους και προβλήθηκαν εντός της οικογενειακής ζώνης, χωρίς ο οργανισμός να φροντίσει όπως οι τηλεθεατές ενημερωθούν ορθά για το περιεχόμενο του επεισοδίου.

Αναφορικά με τον ισχυρισμό του οργανισμού στο σημείο 2 της επιστολής του και συγκεκριμένα ότι «σχεδόν καθημερινά από όλους ανεξαιρέτως τους σταθμούς μεταδίδονται σκηνές σε προγράμματα, που δεν διαφέρουν από τα αποσπάσματα που αναφέρονται στο συγκεκριμένο επεισόδιο», η Αρχή απορρίπτει τον ισχυρισμό ο οποίος χαρακτηρίζεται από γενικότητα. Ακόμη κι αν υπάρχει το ενδεχόμενο άλλοι οργανισμοί να έχουν μεταδώσει παρόμοιες σκηνές και κατ' επέκταση να έχουν παραβιάσει με τον ίδιο τρόπο την κείμενη Νομοθεσία, το γεγονός αυτό δεν απαλλάσσει τον τηλεοπτικό οργανισμό «ANTENNA TV» από τις παραβάσεις για τις οποίες γίνεται λόγος στα υποστοιχεία 1-3, στις σελ. 3 – 6 της παρούσας Απόφασης. Εν πάση περιπτώσει, η Αρχή επισημαίνει ότι σε οποιαδήποτε περίπτωση περιέλθει στην αντίληψή της ότι δυνατόν να μην έχουν τηρηθεί οι πρόνοιες του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμου 7(Ι)/98 (όπως αυτός τροποποιήθηκε μεταγενέστερα) ή / και των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000), είτε κατόπιν παραπόνων του κοινού ή / και αυτεπάγγελτα, εξετάζει σχετικές υποθέσεις.

Σε ό,τι αφορά στους ισχυρισμούς του οργανισμού όπως εκφράζονται στα σημεία 3 και 4 της επιστολής του, για το γεγονός ότι η σειρά «Άγριες Μέλισσες», που παρουσιάζει γνωστές και άγνωστες πτυχές της κοινωνίας και της πραγματικότητας που ίσχυαν σε Ελλάδα και Κύπρο στην αγροτική επαρχία κατά τις δεκαετίες 1950 και 1960, αποτελεί μια σειρά μυθοπλασίας από

τις πλέον αξιόλογες και προσεγμένες σειρές, όπου δίνεται ιδιαίτερη σημασία στην ποιότητα και το υψηλό επίπεδο αισθητικής, η Αρχή επισημαίνει ότι στην παρούσα υπόθεση δεν εξετάζει κατά πόσο η σειρά «Άγριες Μέλισσες» είναι ή όχι ποιοτική σειρά, αλλά εξετάζει την επιλογή του οργανισμού να μεταδώσει επεισόδιο της συγκεκριμένης σειράς εντός της οικογενειακής ζώνης, με σήμανση που δεν συνάδει με το περιεχόμενό του. Ο οργανισμός είχε την ευθύνη να ενημερώσει εγκαίρως για το περιεχόμενο του προγράμματός του, με σήμανση που να συνάδει με το περιεχόμενο της σειράς και να τη μεταδώσει εκτός οικογενειακής ζώνης, αφού το πρόγραμμα δεν ήταν κατάλληλο για όλο το κοινό, συμπεριλαμβανομένων και των παιδιών κάτω των δεκαπέντε ετών.

Στο σημείο 5 της επιστολής του, ο οργανισμός αναφέρει πως φροντίζει να μοντάρει ακατάλληλες κατά την κρίση του σκηνές, με τρόπο όμως που να μην αλλοιώνεται το νόημα του σεναρίου. Η Αρχή λαμβάνει υπόψη την ειλικρινή προσπάθεια του Οργανισμού να αυτορυθμιστεί, αυτή, ωστόσο, φαίνεται ότι χρήζει περαιτέρω βελτίωσης. Εν πάση περιπτώσει, ο οργανισμός διατηρεί πάντοτε την επιλογή μετάδοσης των επεισοδίων της υπό αναφορά σειράς εκτός της οικογενειακής ζώνης, εάν το επιθυμεί, φροντίζοντας να δοθεί η ορθή σήμανση, ώστε να διασφαλίσει ότι οι τηλεθεατές είναι ενήμεροι σχετικά με το περιεχόμενο του προγράμματος που παρακολουθούν.

Η Αρχή τονίζει ότι η προστασία των ανηλίκων αποτελεί πρωταρχική μέριμνα όλων σήμερα και τόσο η Ευρωπαϊκή Επιτροπή όσο και το Συμβούλιο της Ευρώπης προωθούν ψηφίσματα, οδηγίες και αποφάσεις με στόχο να προστατεύσουν τα παιδιά. Στην Κυπριακή Νομοθεσία, ο Νομοθέτης θέλοντας να προστατεύσει τα παιδιά από προγράμματα μη κατάλληλα προς παρακολούθηση, ήτοι προγράμματα με θεματολόγιο ακατάλληλο για ανηλίκους, θέτει περιορισμούς ως προς το περιεχόμενο των προγραμμάτων που μπορούν να μεταδίδονται εντός της οικογενειακής ζώνης.

Η έννοια της οικογενειακής ζώνης στηρίζεται στην αντίληψη ότι η είσοδος της τηλεόρασης στο κάθε σπίτι, επιβάλλει σεβασμό και συμμόρφωση προς τους τρόπους και κανόνες συμπεριφοράς μιας οικογένειας, από τις 5:30 το πρωί μέχρι τις 9:00 ή 10:00 το βράδυ, που ορίζεται ως οικογενειακή ζώνη. Στη διάρκεια αυτής της περιόδου, το περιεχόμενο κάθε προγράμματος επιβάλλεται να είναι κατάλληλο για όλη την οικογένεια. Η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου δίδει ιδιαίτερη έμφαση τα πιο πάνω θέματα και στην τήρηση των προνοιών της Νομοθεσίας.

Ενόψει των ανωτέρω, η Αρχή κρίνει και αποφασίζει ότι υπάρχουν παραβάσεις του **Κανονισμού 21(5)** (υποστοιχείο **1**) και **(6)** (υποστοιχείο **2**) και του Κανονισμού **22(1)** (υποστοιχείο **3**) των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000).

Η Αρχή έχει δώσει στον οργανισμό το δικαίωμα να ακουσθεί και μπορεί, σύμφωνα με τις πρόνοιες του **άρθρου 3(2)(ζ)** του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμου 7(I)/98 (όπως αυτός τροποποιήθηκε μεταγενέστερα), να προχωρήσει στην επιβολή των, κατά την κρίση της, επιβαλλόμενων κυρώσεων.

Παρά ταύτα και υπό το φως των περιστάσεων της υποθέσεως, η Αρχή δίνει στον οργανισμό την ευκαιρία να ακουσθεί και μετά τη διαπίστωση των παραβάσεων για σκοπούς επιβολής κυρώσεων.

Η Αρχή καλεί τον οργανισμό, εάν επιθυμεί, όπως υποβάλει τις απόψεις του εγγράφως και / ή προσωπικώς για σκοπούς επιβολής κυρώσεων μέσα σε δεκατέσσερις (14) μέρες από την λήψη της παρούσας. Σε περίπτωση που δεν ληφθεί απάντηση μέσα στην πιο πάνω προθεσμία, η Αρχή θα προχωρήσει στην επιβολή κυρώσεων.

(ΡΟΝΑ ΠΕΤΡΗ ΚΑΣΑΠΗ)

Πρόεδρος

Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου

N.X.

ΑΡΧΗ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

(ΥΠΟΘΕΣΗ ΑΡ. 23/2021(1))

ΑΥΤΕΠΑΓΓΕΛΤΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΠΑΡΑΒΑΣΕΩΝ ΑΠΟ ΤΟΝ ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΟ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟ «ΑΝΤΕΝΝΑ TV», ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ «ΑΝΤΕΝΝΑ ΛΙΜΙΤΕΔ»

Ημερομηνία Απόφασης: 15 Δεκεμβρίου, 2021

Ενώπιον: κ.κ. Ρόνας Κασάπη, Προέδρου, Μαρίας Κούσιου, Αντιπροέδρου, Σέργιου Ποΐζη, Τάσου Κυρμίτση, Αγγελικής Λαζάρου, Χρύσως Τσόκκου και Πάνου Κανελλόπουλου, Μελών.

Εκ μέρους του τηλεοπτικού οργανισμού «ΑΝΤΕΝΝΑ TV»: οι κ.κ. Γιώργος Βαλιαντής, δικηγόρος του οργανισμού και Γιώργος Κοτζιαμάνης, Προϊστάμενος Ροής του οργανισμού.

ΑΠΟΦΑΣΗ

Στις **5 Ιουλίου 2021**, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου αποφάσισε ότι στην παρούσα υπόθεση υπάρχουν παραβάσεις των **Κανονισμών 21(5) και (6) και 22(1)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000).

Οι πιο πάνω Κανονισμοί προνοούν:

21(5) Οι σταθμοί έχουν την ευθύνη να διασφαλίζουν ότι οι τηλεθεατές ή ακροατές είναι πάντοτε ενήμεροι σχετικά με το περιεχόμενο του προγράμματος που παρακολουθούν.

(6) Οι σταθμοί εξασφαλίζουν όπως τα προγράμματα τα οποία μεταδίδονται εντός της οικογενειακής ζώνης είναι κατάλληλα για όλο το κοινό, συμπεριλαμβανομένων και των παιδιών κάτω των δεκαπέντε ετών.

22(1) Με βάση τα κριτήρια που αναφέρονται στους παρόντες Κανονισμούς δίνονται προειδοποιήσεις σχετικά με τη φύση της εκπομπής, είτε αυτή βρίσκεται χρονικά εντός της οικογενειακής ζώνης είτε εκτός. Η προειδοποίηση αυτή έχει τρεις μορφές-

- (α) Γραπτή προειδοποίηση στον ημερήσιο τύπο και στα ραδιοτηλεοπτικά περιοδικά·
- (β) ακουστική (λεκτική) πριν από την έναρξη της εκπομπής·
- (γ) οπτική, με οπτική ένδειξη κάθε δέκα λεπτά στο κάτω αριστερό μέρος της οθόνης ως εξής:
 - (vi) (K) σε παρένθεση χρώματος πράσινου για προγράμματα κατάλληλα για γενική παρακολούθηση·
 - (vii) (12) σε παρένθεση χρώματος κίτρινου για προγράμματα ακατάλληλα για άτομα κάτω των δώδεκα ετών·
 - (viii) (15) σε παρένθεση χρώματος μπλε για προγράμματα ακατάλληλα για άτομα κάτω των δεκαπέντε ετών·
 - (ix) (18) σε παρένθεση χρώματος κόκκινου για προγράμματα ακατάλληλα για άτομα κάτω των δεκαοκτώ ετών·
 - (x) (A) σε παρένθεση για προγράμματα έντονου ερωτικού περιεχομένου.

Η Αρχή έδωσε στον οργανισμό το δικαίωμα να ακουστεί και μπορούσε να προχωρήσει στην επιβολή διοικητικών κυρώσεων, σύμφωνα με τις πρόνοιες του άρθρου 3(2)(ζ) του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμου 7(Ι)/98 (όπως τροποποιήθηκε μεταγενέστερα).

Παρά ταύτα και υπό το φως των περιστάσεων της υπόθεσης, η Αρχή έδωσε στον οργανισμό την ευκαιρία να ακουστεί και μετά τη διαπίστωση των παραβάσεων, για σκοπούς επιβολής διοικητικών κυρώσεων.

Η Αρχή, με επιστολή της ημερομ. 3.8.2021, κάλεσε τον οργανισμό, εάν επιθυμεί, να υποβάλει τις απόψεις του για σκοπούς επιβολής κυρώσεων γραπτώς και/ή προσωπικώς, ως επιλέξει, είτε αυτοπροσώπως και/ή μέσω αντιπροσώπου και/ή μέσω δικηγόρου της επιλογής του.

Επιπλέον, η Αρχή ενημέρωσε τον οργανισμό πως εάν επιθυμεί να υποβάλει τις απόψεις του γραπτώς, θα έπρεπε να τις υποβάλει το αργότερο εντός δεκατεσσάρων (14) εργάσιμων ημερών από τη λήψη της πιο πάνω επιστολής.

Σε περίπτωση που ο οργανισμός επιθυμούσε να υποβάλει τις απόψεις του προσωπικώς, κλήθηκε όπως πληροφορήσει σχετικά την Αρχή, το αργότερο εντός δεκατεσσάρων (14) εργάσιμων ημερών από τη λήψη της πιο πάνω επιστολής, ώστε να ειδοποιηθεί ανάλογα με ειδική επιστολή.

Τέλος, η Αρχή ενημέρωσε τον οργανισμό πως εάν δεν λάβει οποιαδήποτε απάντηση εντός της πιο πάνω προθεσμίας, θα προχωρήσει στην επιβολή διοικητικών κυρώσεων.

Ο οργανισμός, με επιστολή του δικηγόρου του κ. Γιώργου Βαλιαντή, ημερομ. **10.8.2021 (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α)**, ενημέρωσε την Αρχή ότι επιθυμούσε να υποβάλει τις απόψεις του, για σκοπούς επιβολής κυρώσεων, προσωπικώς.

Η Αρχή, με επιστολή της, ημερομ. **27.10.2021**, κάλεσε τον οργανισμό να παραστεί στη συνεδρία της ημερομ. 24.11.2021, για να υποβάλει απόψεις προσωπικώς για σκοπούς επιβολής διοικητικών κυρώσεων.

Ο οργανισμός με νέα επιστολή, που απεστάλη μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, ημερομ. **19.11.2021**, υπέβαλε αίτημα αναβολής της υποβολής των παραστάσεων του προσωπικώς, για λόγους που αναφέρονταν στην υπό αναφορά επιστολή (**ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β**).

Η Αρχή, στη συνεδρία της αρ. **45/2021** ημερομ. **24.11.2021**, έκανε δεκτό το αίτημα του οργανισμού, ημερομ. 19.11.2021, για αναβολή εξέτασης της υπόθεσης. Η Αρχή, με επιστολή της ημερομ. **30.11.2021**, κάλεσε τον οργανισμό να παραστεί στη συνεδρία της ημερομ. 15.12.2021, για να υποβάλει απόψεις προσωπικώς σε σχέση με την υπόθεση και διευκρίνισε –μεταξύ άλλων- ότι, αν οι εκπρόσωποι του οργανισμού παραλείψουν να εμφανιστούν ενώπιόν της κατά την ορισθείσα ημερομηνία και ώρα, δύναται να προχωρήσει με την εξέταση της υπόθεσης και τη λήψη σχετικής απόφασης.

Κατά την ενώπιον της Αρχής ακροαματική διαδικασία για επιβολή κύρωσης, στις **15.12.2021**, παρέστησαν εκ μέρους του οργανισμού οι κ.κ. Γιώργος Βαλιαντής και Γιώργος Κοτζιαμάνης, Δικηγόρος και Προϊστάμενος Ροής του τηλεοπτικού οργανισμού «ANTENNA TV», αντίστοιχα.

Ο Δικηγόρος του οργανισμού, κ. Γ. Βαλιαντής, ανέφερε ότι επειδή υπάρχουν τέσσερεις (4) υποθέσεις που αφορούν τη σειρά *Άγριες Μέλισσες*, ο κ. Κοτζιαμάνης, θα προβεί στην αρχή σε μια γενική δήλωση, σχετικά με την αυτορρύθμιση που έχει κάνει ο οργανισμός

για τη σειρά, δήλωση η οποία, για να μην επαναλαμβάνεται, μπορεί να καταγραφεί σε όλες τις υποθέσεις, και αφορά στο γεγονός ότι «όντως έχει γίνει μια συγκεκριμένη συνολική προσπάθεια για τη σειρά στο σύνολό της».

Σύμφωνα με τον κ. Κοτζιαμάνη, ο οποίος έλαβε τον λόγο στη συνέχεια, σε ό,τι αφορά στην αυτορρύθμιση, το πρώτο και βασικό πράγμα που έκανε ο οργανισμός είναι η μεταφορά της ώρας μετάδοσης της σειράς εκτός οικογενειακής ζώνης, από την αρχή της νέας σεζόν, τον Σεπτέμβριο. Όπως εξήγησε, ήταν μια απόφαση που λήφθηκε κατόπιν συζήτησης του οργανισμού με την Αρχή, το περασμένο καλοκαίρι, στο πλαίσιο των υποθέσεων που εξετάζονται για τη συγκεκριμένη σειρά, όπου λέχθηκε *ότι θα ήταν καλύτερα να αλλάξει η ζώνη στην οποία μεταδίδεται η σειρά*. Ο οργανισμός, ανέφερε ο κ. Κοτζιαμάνης, έλαβε πολύ σοβαρά υπόψη την εισήγηση για αλλαγή της ώρας μετάδοσης, παρά το γεγονός ότι *υπήρχε πολύ σοβαρός αντίκτυπος στον Σταθμό σε πάρα πολλούς τομείς*. Ως προς τις επιπτώσεις, ο κ. Κοτζιαμάνης ισχυρίστηκε ότι, το πρώτο και βασικότερο ήταν η αντίδραση πάρα πολλών τηλεθεατών για το γεγονός μετακίνησης της ώρας μετάδοσης της σειράς. Κατά δεύτερο, εξαιτίας της αλλαγής αυτής η σειρά *έχασε ένα μεγάλο κομμάτι του κοινού* και υπήρξαν οικονομικές επιπτώσεις για τον οργανισμό. Ο κ. Κοτζιαμάνης διευκρίνισε ότι «[...] μπορεί να θεωρηθεί ότι έγινε αυτό το πράγμα [οι επιπτώσεις], χωρίς να σημαίνει, όμως, ότι η απόφαση δεν ήταν συνειδητή».

Περαιτέρω, ως προς το θέμα της αυτορρύθμισης, ο κ. Κοτζιαμάνης ανέφερε τα εξής: «Πάντοτε όλα τα επεισόδια των *Άγριων Μελισσών* τα βλέπουμε στον Σταθμό με πάρα πολλή ιδιαίτερη προσοχή και αφαιρούνται πάρα πολλά κομμάτια από μέσα, τα οποία μπορούν να θεωρηθούν βίαια, ακραία, προκλητικά, μη αποδεκτά από τη σημερινή κοινωνία, ασχέτως του ότι πρόκειται ίσως για την πιο ποιοτική σειρά που έχει προβληθεί στην Κύπρο, ίσως την πιο ρεαλιστική και την σωστά προσεγμένη σειρά, και από άποψης περιεχομένου και από άποψης ποιότητας». Πρόσθεσε, επίσης, ότι ο οργανισμός έκανε παρεμβάσεις σε πάρα πολλά επεισόδια, όπως για παράδειγμα στις δύο πρώτες υποθέσεις για τις οποίες υπάρχουν καταγγελίες. Ο κ. Κοτζιαμάνης ήταν πρόθυμος να παρουσιάσει ενώπιον της Αρχής τα αντίστοιχα αποσπάσματα, για να καταδείξει την παρέμβαση που έχει γίνει.

Ακολούθως, ο κ. Κοτζιαμάνης σημείωσε ότι ο οργανισμός σεβόμενος πρωτίστως τον τηλεθεατή και κατά δεύτερον τους δημιουργούς της σειράς, προσπαθεί να διατηρεί την ισορροπία της μυθοπλασίας, προκειμένου να μην αλλοιώνουν το νόημα της υπόθεσης της σειράς. «Φτάσαμε σε σημείο, που ακόμα και τώρα που άλλαξε ζώνη η σειρά, να κάνουμε

διορθώσεις πάνω σε επεισόδια, για να μην υποχρεωθούμε να αλλάξουμε σήμανση, γιατί η σειρά τώρα παίζει με σήμανση (12)», είπε. Ως διευκρίνισε ο κ. Κοτζιαμάνης, ο φετινός τρίτος κύκλος της σειράς, αφορά σε μια πολύ ευαίσθητη περίοδο της ιστορίας, και υπάρχουν πάρα πολλά πράγματα τα οποία είναι προκλητικά, όπως βασανισμοί. Όπως εξήγησε, από τη νέα περίοδο που άλλαξε η ώρα μετάδοσης της σειράς, άλλαξε, επίσης, η σήμανση καταλληλότητας και η σειρά μεταδίδεται, πλέον, με σήμανση (12), όπως και στην Ελλάδα. Ωστόσο, ανέφερε ο κ. Κοτζιαμάνης, υπάρχουν σκηνές που –κατά την κρίση του οργανισμού- δεν ανταποκρίνονται στη νέα σήμανση, γι' αυτό και ο οργανισμός εξακολουθεί να αναπροσαρμόζει το περιεχόμενο της σειράς, δηλαδή να «κόβει» σκηνές, γεγονός το οποίο έχει αντίκτυπο [στον οργανισμό]. Το πιο πάνω σκεπτικό, όπως εξήγησε, είναι μια γενικότερη προσέγγιση του οργανισμού σε ό,τι αφορά στη σειρά *Άγριες Μέλισσες* και στο θέμα της αυτορρύθμισης, μια προσπάθεια που κάνει διαχρονικά ο οργανισμός γενικά για το σύνολο του περιεχομένου που μεταδίδει. Ειδικότερα, όμως, με τις *Άγριες Μέλισσες*, όπου λήφθηκαν υπόψη οι καταγγελίες και οι συζητήσεις που έγιναν με την Αρχή, και οι οποίες είχαν ως αποτέλεσμα τη λήψη απόφασης εκ μέρους του οργανισμού για αλλαγή της ώρας μετάδοσης.

Ο κ. Βαλιαντής, συμπληρώνοντας τη γενική τοποθέτηση του οργανισμού, ανέφερε ότι είναι σημαντικό το ότι έγινε άμεσα, το περασμένο καλοκαίρι, η συζήτηση με την Αρχή, την οποία και ευχαρίστησε. Όπως ανέφερε, εξ' αφορμής ακριβώς της συζήτησης που έγινε ενώπιον της Αρχής, ο οργανισμός «έκανε κάτι δραστικό για τον ίδιο τον Σταθμό και την ίδια τη σειρά», εξηγώντας, ότι ήταν δραστικό να λάβει ο οργανισμός απόφαση για αλλαγή της ώρας μετάδοσης και ήταν όντως κάτι το οποίο αποφασίστηκε συνειδητά, και είχε οικονομικό αντίκτυπο «τόσο στη σειρά και τις διαφημίσεις τις οποίες προσδοκούσε να προσελκύσει, όσο και στο ίδιο το καταναλωτικό κοινό». Ο κ. Βαλιαντής ισχυρίστηκε ότι ο οργανισμός είχε κάποια αδυναμία να ανταποκριθεί στη νέα ώρα, και επανέλαβε ότι με οικονομικό κόστος του οργανισμού έγινε μια άμεση δραστική ενέργεια προς συμμόρφωση με τα λεχθέντα της Αρχής, κάτι το οποίο θεωρεί πολύ σημαντικό. Καταλήγοντας, ο κ. Βαλιαντής είπε τα εξής: «Να αναφέρω, όπως και στις άλλες υποθέσεις, ότι όταν υπάρχει μια σημαντική αυτορρύθμιση από τον Σταθμό, η οποία μάλιστα έχει και οικονομικό αντίκτυπο, η οποιαδήποτε επιβολή διοικητικής κύρωσης, η οποία διοικητική κύρωση από μόνη της, σκοπό έχει την αποτροπή, νομίζουμε ότι θα ήταν αχρείαστη. Αυτή είναι η εισήγησή μας και για τις 4 υποθέσεις».

Ο κ. Βαλιαντής, ειδικότερα για την υπόθεση με αρ. 23/2021(1) επανέλαβε τις ενέργειες αυτορρύθμισης στις οποία προέβη ο οργανισμός, με την αλλαγή της ώρας μετάδοσης της

σειράς, εκτός οικογενειακής ζώνης. Πρόκειται για μια δραστική συμμόρφωση προς τις παρααινέσεις της Αρχής, όπως σημείωσε, παραπέμποντας στην πλήρη δήλωση που είχε γίνει προηγουμένως από τους δύο εκπροσώπους του οργανισμού.

Μετά την ολοκλήρωση της τοποθέτησης του οργανισμού, η Πρόεδρος της Αρχής ζήτησε από τους εκπροσώπους του οργανισμού να εξέλθουν της αίθουσας συνεδριάσεων, για να λάβει η Αρχή την Απόφασή της. Στη συνέχεια και αφού οι εκπρόσωποι του οργανισμού επέστρεψαν στην αίθουσα, η Πρόεδρος ανέφερε ότι για τις υποθέσεις που αφορούν τις *Άγριες Μέλισσες* η Αρχή έχει λάβει πολύ σοβαρά υπόψη τις απόψεις του οργανισμού, κυρίως τις μεγάλες προσπάθειες που κατέβαλε και συνεχίζει να καταβάλλει ο οργανισμός στο πλαίσιο της αυτορρύθμισης. Ανακοίνωσε την απόφαση της Αρχής για επιβολή στον οργανισμό της κύρωσης της **Προειδοποίησης**, προσθέτοντας ότι η αιτιολόγηση και οι λεπτομέρειες της κάθε Απόφασης θα εκτεθούν στην κάθε Απόφαση ξεχωριστά.

Σε σχέση με τις θέσεις / απόψεις του οργανισμού, ως αυτές υποβλήθηκαν προσωπικώς από τους εκπροσώπους του οργανισμού, κ. Βαλιαντή και κ. Κοτζιαμάνη, στις 15/12/2021, η Αρχή επαναλαμβάνει ότι έλαβε πολύ σοβαρά υπόψη τις προσπάθειες που καταβάλλει ο οργανισμός για αυτορρύθμιση σε ό,τι αφορά στη σειρά *Άγριες Μέλισσες*. Συγκεκριμένα, λαμβάνει υπόψη την αλλαγή στην ώρα μετάδοσης της σειράς, που μεταδίδεται, πλέον, εκτός οικογενειακής ζώνης, την προεπισκόπηση και αναπροσαρμογή του περιεχομένου του εκάστοτε επεισοδίου, όπου ο οργανισμός το κρίνει απαραίτητο και την αλλαγή στη σήμανση καταλληλότητας, από (Κ) – Κατάλληλο για γενική παρακολούθηση σε (12) – πρόγραμμα ακατάλληλο για άτομα κάτω των δώδεκα ετών. Περαιτέρω, η Αρχή επικροτεί τη συνειδητή απόφαση του οργανισμού να υιοθετήσει εισηγήσεις της, με σκοπό τη συμμόρφωσή του με το κείμενο νομικό πλαίσιο.

Ωστόσο, πέραν των πιο πάνω, η Αρχή κρίνει σκόπιμο να ξεκαθαρίσει το αυτονόητο: ότι οι προαναφερόμενες πράξεις αυτορρύθμισης του οργανισμού δεν αναιρούν τις παραβάσεις στις οποίες είχε υποπέσει (Απόφασης της Αρχής, ημερομ. 05.07.2021, σελ. 8).

Η Αρχή κατανοεί ενδεχόμενες επιπτώσεις που μπορεί να υπάρξουν λόγω αλλαγών στον προγραμματισμό του οργανισμού, όπως για παράδειγμα από την αλλαγή της ώρας μετάδοσης ενός προγράμματος ή/και γενικότερα από παρεμβάσεις του οργανισμού στο περιεχόμενο του προγράμματός του (αναπροσαρμογή σκηνών). Ωστόσο η Αρχή υπενθυμίζει ότι, παρά τις επιπτώσεις, πρωταρχική μέριμνα είναι η προστασία των τηλεθεατών και ιδιαίτερα των ανήλικων τηλεθεατών. Η θέσπιση από τον Νομοθέτη

ειδικών ρυθμίσεων για την προστασία των ανηλίκων έχει ως δεδομένο ότι τα παιδιά αποτελούν μια ευάλωτη κοινωνική ομάδα που λόγω της συναισθηματικής και ψυχικής ανωριμότητάς τους, της έλλειψης εμπειριών και της μη ανεπτυγμένης κρίσης, είναι περισσότερο επιρρεπή σε άκριτη υιοθέτηση και μίμηση αλλότριων συμπεριφορών, ιδίως συμπεριφορών που προβάλλονται από τηλεοράσεως και πιθανόν να εκληφθούν από τους ανήλικους ως κανονικές και συνήθειες. Ένας ενήλικας είναι σε θέση να ξεχωρίσει τον ρεαλισμό από τη μυθοπλασία, αλλά ένα παιδί, ηλικιακά δεν αναμένεται να διαθέτει την ωριμότητα να τα διαχωρίζει και να τα διαχειρίζεται. Τα παιδιά είναι ευάλωτα στην καλλιέργεια ενός κλίματος φόβου, ανασφάλειας, ανησυχίας και έντασης που πιθανό να προκαλούν οι σκηνές με έντονη συναισθηματική φόρτιση ή σκηνές που δημιουργούν γενικότερα φόρτιση με τον τρόπο εκφοράς του λόγου, όπως οι επίδικες σκηνές. Εδώ ακριβώς εστιάζεται και το σκεπτικό της Νομοθεσίας που προνοεί την προστασία των παιδιών από ακατάλληλες σκηνές. Έχει επανειλημμένα υποδειχθεί από την Αρχή ότι οι τηλεοπτικοί οργανισμοί επιβάλλεται να είναι ιδιαίτερα προσεκτικοί στα προγράμματα που μεταδίδουν, κυρίως τις ώρες που παρακολουθούν ανήλικοι, προκειμένου να μην στιγματίσουν την παιδική ψυχή τους. Ένας τηλεοπτικός οργανισμός που εκπέμπει καθημερινά και επί εικοσιτετραώρου βάσεως στο σπίτι της κυπριακής οικογένειας, θα πρέπει να είναι ιδιαίτερα προσεκτικός αναφορικά με το τί μεταδίδει εντός της οικογενειακής ζώνης, αλλά και με το είδος της σήμανσης που επιλέγει για το κάθε πρόγραμμά του.

Η Αρχή δεν εξετάζει κατά πόσο η σειρά *Άγριες Μέλισσες* είναι ή όχι ποιοτική σειρά, αλλά εξετάζει την επιλογή του οργανισμού να μεταδώσει επεισόδιο της συγκεκριμένης σειράς εντός της οικογενειακής ζώνης, με σήμανση που δεν συνάδει με το περιεχόμενό του. Ο οργανισμός είχε την ευθύνη να ενημερώσει εγκαίρως για το περιεχόμενο του προγράμματός του, με σήμανση που να συνάδει με το περιεχόμενο της σειράς και να τη μεταδώσει εκτός οικογενειακής ζώνης, αφού το πρόγραμμα δεν ήταν κατάλληλο για όλο το κοινό, συμπεριλαμβανομένων και των παιδιών κάτω των δεκαπέντε ετών.

Σε σχέση με τις παραβάσεις της υπόθεσης, η Αρχή παραπέμπει τον οργανισμό (και) στην ταυτάριθμη απόφασή της, ημερομ. 5.7.2021, σελ. 12-14, όπου και τοποθετείται σχετικά.

Ενόψει των ανωτέρω, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου, αφού έλαβε υπόψη της όλα τα ενώπιόν της στοιχεία, συμπεριλαμβανομένων των θέσεων του οργανισμού, όπως έχουν εκφρασθεί από τους εκπροσώπους του, κ.κ. Γιώργο Βαλιαντή και Γιώργο Κοτζιαμάνη, Δικηγόρο και Προϊστάμενο Ροής του τηλεοπτικού οργανισμού, αντίστοιχα, αποφασίζει να

επιβάλει στον οργανισμό την κύρωση της **Προειδοποίησης**, για τις παραβάσεις των **Κανονισμών 21(5)** (υποστοιχείο **1**), **21(6)** (υποστοιχείο **2**) και **22(1)** (υποστοιχείο **3**) των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π 10/2000), που έγιναν στις **22.01.2021**.

(Ρόνα Κασάπη)
Πρόεδρος
Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου

N.X.